

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.043/2019/8.szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Simon Tamás ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos I. rendű, **II.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos II. rendű és **III.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos III. rendű felpereseknek - a dr. Izsák Péter ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen kártérítés iránt indított perében - amelybe az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében a dr. Jakab Tamás ügyvéd által képviselt **Alperesi beavatkozó** beavatkozott - a Szegedi Törvényszék 2018. november 8. napján kelt - 80. sorszám alatt kijavított - 1.P.20.758/2017/79. számú ítélete ellen az alperes részéről 81. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbezett rendelkezéseit **részben**, az alábbiak szerint megváltoztatja.

Az alperes által egyösszegben fizetendő marasztalás összegét 80 711 246 (nyolcvanmillió-hétszáztizenegyezer-kettőszáznegyvenhat) Ft-ra leszállítja.

Az alperes kamatfizetési kötelezettségére vonatkozó rendelkezések közül a 2016. február 25. napjától fizetendő kamatalap összegét 2 661 648 (kettőmillió-hatszázhatvanegyezer-hatszáznegyvennyolc) Ft-ról leszállítja 2 061 648 (kettőmillió-hatvanegyezer-hatszáznegyvennyolc) Ft-ra, a 65 000 (hatvanötezer), 68 800 (hatvannyolcezer-nyolcszáz), 32 900 (harminckettőezer-kilencszáz) és 75 000 (hetvenötezer) Ft részösszegek mint kamatalapok után történő kamatfizetésre kötelezést mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 900 000 (kilencszázezer) Ft másodfokú perköltséget.

A feljegyzett 2 500 000 (kettőmillió-ötszázezer) Ft fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

Az I. rendű felperes több napja fennálló erős deréktáji fájdalmai miatt 2010. május 4. napján felvételt nyert az alperes idegsebészeti klinikájára. Az itt alkalmazott gyógyszeres kezelés ellenére panaszai súlyosbodtak, estére lábai érzéketlenné és mozgásképtelenné váltak. Másnap gerincműtétet

hajtottak végre nála, ez azonban az alsó végtagok mozgásában nem eredményezett javulást, lábai bénultsága jelenleg is fennáll, csak kerekesszékekkel képes közlekedni. Önmaga ellátására nem képes, a műtét óta mindenben, így a tisztálkodásban és az öltözködésben is segítségre szorul, folyamatos ápolást, gondozást igényel, amit jelentős részben a szülei és házastársa, a II. rendű felperes végeznek. Rendszeresen részt kell vennie orvosi kontrollvizsgálatokon, emellett különböző fejlesztő kezelésekben részesül, és hetente több alkalommal gyógyfürdő kezeléseket vesz igénybe, ez utóbbiakat eleinte a **(város 1 neve)**-i Termál Gyógyfürdőben, 2012-től pedig a **(város 2 neve)**-i fürdőben. Mozgáskorlátozottsága miatt tömegközlekedési eszközökkel nem tud utazni, ezért édesapjával közösen vásároltak egy személygépkocsit, amelyet úgy alakítottak át, hogy alkalmas legyen a kerekesszék elhelyezésére, és arra, hogy azt az I. rendű felperes is tudja vezetni. Maradandó egészségkárosodására figyelemmel korábbi lakásukat - amely egy lift nélküli emeletes ház 2. emeletén volt található - nem tudták tovább használni, ezért két garázból alakítottak ki új lakrészt, ahonnan utóbb a jelenlegi - nyaralóból átalakított - lakásba költöztek. Az I. rendű felperes mozgása megkönnyítése érdekében beltéri használatra kerekesszéket vásárolt, amelyhez a jogszabály által biztosított támogatásokat igénybe vette. Utóbb, 2017 júniusában 2 490 000 Ft-ért vett egy Segway X2 típusú átalakított kerekesszéket is, amellyel a szabadban, egyenetlen talajon is tud közlekedni. 2010 és 2017 áprilisa között járóbeteg szakellátás keretében illetve magánúton diagnosztikai és egyéb szakorvosi vizsgálatokat vett igénybe, az utóbbiakkal kapcsolatban összesen 241 700 Ft költsége merült fel. Ruhái öltözködési nehézsége, illetve inkontinenciája miatt hamar elhasználódnak, ezzel kapcsolatosan, továbbá a megnövekedett időtartamú otthon tartózkodása miatt rezsi- és ún. kulturális többletköltségei jelentkeztek.

Az I. rendű felperes a műtét előtt üzletvezetőként és szakácsként dolgozott, havi bruttó jövedelme 300 000 Ft feletti összeg volt, emellett otthon is besegített a főzésbe, egyéb házi munkákba. A műtétet követően táppénzellátásban, majd fogyatékosági támogatásban részesült, 2011-től nyugdíjat kap, amelynek összege havi 69 000 Ft. 2014-től adatrögzítőként otthon végez munkát, amelyből havonta 33 000 Ft körüli összegű bevétele származik. A rokkantságából eredő elmaradt jövedelme 2010. június 1-től 2018. augusztus 31-ig 14 543 639 Ft, 2018. szeptember 1-től havi 162 518 Ft.

A felperesek keresetükben az I. rendű felperes maradandó egészségkárosodásával összefüggésben felmerült vagyoni és nem vagyoni káruk megfizetésére kérték kötelezni az alperest. Álláspontjuk szerint az alperes az I. rendű felperes gyógykezelése során nem az elvárható gondossággal járt el, és ennek a következménye az I. rendű felperes jelenlegi rokkant állapota.

Az elsőfokú bíróság az 1.P.20.243/2015/30. számú ítéletével a felperesek nem vagyoni kárának megtérítésére kötelezte az alperest, míg az I. rendű felperes vagyoni kártérítési igényét elutasította arra hivatkozva, hogy egészségromlása nem az alperes tevékenységével áll okozati összefüggésben, így legfeljebb a gyógyulási esély elvesztése folytán bekövetkezett nem vagyoni károk megtérítésére tarthat igényt. A másodfokon eljáró Szegedi Ítéltábla a Pf.I.20.426/2016/4. számú részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta és az I. rendű felperes javára megállapított alperest terhelő marasztalási összeg utáni késedelmi kamatfizetésre vonatkozó rendelkezést mellőzte, egyebekben az I. rendű felperes tekintetében az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A felülvizsgálati kérelem folytán eljáró Kúria, mint felülvizsgálati bíróság a Pfv.III.22.375/2016/6. számú részítéletével - egyebek mellett - az első- és másodfokú bíróság vagyoni kárigényt elutasító rendelkezését hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot e körben új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Határozatának indokolásában rámutatott, az alperes a felperesek teljes kárát köteles megtéríteni.

A vagyoni kártérítési igények tekintetében megismételt eljárásban pontosított keresetében az I. rendű felperes

- jövedelemkiesés címén 14 543 639 Ft és kamatai, valamint 2018. szeptember 1-től havi 162 518 Ft járadék,
- lakásátalakítási költség címén 394 000 Ft és kamatai,
- gyógyászati segédeszköz címén 2 490 000 Ft és kamatai,
- ápolás, gondozás címén 11 378 025 Ft és kamatai, valamint 2018. szeptember 1-től havi 166 500 Ft járadék,
- háztartási kisegítés címén 5 768 100 Ft és kamatai, valamint 2018. szeptember 1-től havi 85 500 Ft járadék,
- közlekedési többletköltség címén 5 275 587 Ft és kamatai, valamint 2018. szeptember 1-től havi 54 669 Ft összegű járadék,
- gépjárműcsere költség címén 2 661 648 Ft és kamatai,
- fejlesztési költségek címén 4 908 000 Ft és kamatai, valamint 2018. szeptember 1-től havi 60 000 Ft összegű járadék,
- gyógyfürdő kezelésekkel kapcsolatos költség címén 5 886 000 Ft és kamatai, valamint 2018. szeptember 1. napjától havi 61 000 Ft összegű járadék,
- soproni kezelések költsége címén 235 080 Ft és kamatai,
- rezsi többletköltség címén 2 375 000 Ft és kamatai, valamint 2018. szeptember 1-től havi 25 000 Ft járadék,
- kulturális többletköltség címén 1 425 000 Ft és kamatai, valamint 2018. szeptember 1-től havi 15 000 Ft összegű járadék,
- gyógyászati segédeszköz költség címén összesen 6 033 098 Ft és kamatai, valamint 2018. szeptember 1-től havi 20 032 Ft járadék,
- magánorvosi vizsgálatok költsége címén összesen 241 700 Ft és kamatai,
- ruházati többletköltség címén 665 000 Ft és 2018. szeptember 1-től havi 7000 Ft járadék, továbbá
- gyógyszer többletköltség címén 14 540 685 Ft és kamatai, valamint 2018. szeptember 1-től havi 153 923 Ft járadék megfizetésére kérte kötelezni alperest.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint az I. rendű felperes 2010 óta anyagi jogon közgyógyellátásra jogosult, ennek keretében a gyógyszer, gyógyászati segédeszköz, gyógyfürdő ellátásokat legfeljebb havi 12 000 Ft erejéig térítésmentesen veheti igénybe. A jövedelemkiesés tekintetében az I. rendű felperes által kimunkált összegszerű adatokat nem vitatta. Álláspontja szerint ápolás, gondozás címén - a felperes által megjelölt napi 5 órával szemben - maximum 3 óra számolható el azzal, hogy e költség megállapítása során a helyi bérviszonyokat kell figyelembe venni. Elismerte, hogy mosási többletköltség jelentkezik az inkontinencia miatt, érvelése szerint azonban az ebből adódó higiénia probléma kizárólag az I. rendű felperes személyes higiéniját érinti, ez a lakás tisztán tartása terén nem jelent többletköltséget. A közlekedési többletköltséggel kapcsolatos igényt illetően eltúlzottnak ítélte az I. rendű felperes által előadott látogatások számát. Az alternatív mozgásterapeuta tevékenységét heti 1 alkalommal 1 óra időtartamban ismerte el. A gépjárműcsere költsége tekintetében hivatkozott arra, hogy az I. rendű felperes jogosult támogatást igénybe venni, ha ezt nem tette meg, e körülmény a terhére értékelendő. Megítélése szerint az I. rendű felperes által becsatolt közüzemi számlák a rezsi többletköltségek igazolására nem alkalmasak, mivel különböző időszakokra vonatkoznak, míg a telefon többletköltségeket érintően arra hivatkozott, hogy valamennyi telefonszolgáltatónál létezik olyan csomag, amely korlátlan telefonálás lehetőségét tartalmazza fix havidíj mellett. A kulturális többletköltségekre vonatkozó igény megalapozottságát annak megfelelő igazolása hiányára hivatkozva vitatta, míg a gyógyszer költségekkel kapcsolatos igényt illetően a vásárolt

készítmények indokoltságát kifogásolta. A lakásátalakítással felmerült költséget az ezt igazoló számlák hiányában minősítette elfogadhatatlannak. A magánorvosi vizsgálatok indokoltságát vitatta, azok költségeit ez okból nem találta elfogadhatónak, a ruházati többletköltség címén érvényesített igény pedig megítélése szerint a rezsi többletköltség keretében már számításba lett véve.

Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletében kötelezte az alperest 81 552 946 Ft és ezen összegből annak különböző részösszegei után járó késedelmi kamat, továbbá 2018. november 1. napjától előre esedékesen havi 811 142 Ft járadék megfizetésére. A járadék megfizetésére vonatkozó rendelkezését előzetesen végrehajthatónak nyilvánította. Határozatának indokolásában rámutatott, a kártérítési felelősség jogalapja tekintetében a Kúria a Pfv.III.22.375/2016/6. számú részítéletében állást foglalt, erre figyelemmel az eljárás ezen szakaszában már kizárólag az I. rendű felperes vagyoni kártérítési igényének indokoltságát és összegszerűségét kellett vizsgálni. Kifejtette, az I. rendű felperes a baleset folytán nem vitásan olyan maradandó egészségkárosodást szenvedett, amely miatt korábbi munkáját ellátni nem tudja, ezért az alperes köteles megfizetni a jövedelemkiesés - felperes által kimunkált, és az alperes által sem vitatott - összegét.

A kirendelt igazságügyi műszaki szakértő aggálytalan szakvéleménye alapján a két garázs lakással átalakításával felmerült - módosított keresetben megjelölt összegű - költségeket igazoltnak tekintette. Szintén elfogadta a kerekesszék megvásárlásával, valamint a beszerzett orvosszakértői vélemény alapján a gyógyfürdővel, gyógyászati segédeszközökkel, gyógyszerekkel és fejlesztési költségekkel kapcsolatos igényeket, bizonyítottan találta ugyanis, hogy az I. rendű felperesnek állapota szintentartásához rendszeresen gyógytorna, fizioterápiás, urológiai, baleseti sebészeti jellegű és idegsebészeti kezeléseket, orvosi vizsgálatokat kell igénybe vennie, folyamatosan gyógyszer és étrend kiegészítők szedésére szorul, ezenkívül fertőtlenítőket is használnia kell. Az önálló járásra, hely- és helyzetváltoztatásra való képtelenségét figyelembe véve ugyancsak megalapozottnak ítélte az I. rendű felperes kerekesszékek és gépkocsi vásárlásával felmerült költségei megtérítése iránti követelését, és nem találta eltúlzottnak az ápolás, gondozás címén igényelt összeget sem. Utalt arra, a peres felek a szakvélemények megállapításait elfogadták, a felmerült költségek összegszerűségét az I. rendű felperes okiratokkal, számlákkal, illetve tanúvallomással igazolta, igénye összegszerű meghatározása során figyelembe vette a közgyógyellátásra való jogosultságát.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen az egyösszegű marasztalás összegét 43 778 575 Ft-ra, a havi járadék összegét 423 984 Ft-ra kérte leszállítani, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és újabb határozat hozatalára való utasítását indítványozta, kérte továbbá az alperes elsőfokú perkoltség megfizetésére kötelező rendelkezésének mellőzését és annak pernyertesség-pervesztesség arányában való megállapítását. Az egyes tételek közül a gépjármű költség kapcsán kifogásolta, hogy az I. rendű felperes elmulasztotta a Mozgáskorlátozottak Egyesületének Országos Szövetségétől (MEOSZ) kérhető támogatást igénybe venni, amelynek összege használt gépjármű vásárlása esetén 60 %, maximum 600 000 Ft lett volna. Mivel nem élt ezzel a lehetőséggel, a gépjármű vásárlásával kapcsolatos költségeinek arányos leszállítása indokolt.

A lakásátalakítás költsége tekintetében arra hivatkozott, hogy az új lakrész kialakításával az ingatlan értéke jelentős mértékben növekedett, ezért a kártérítést csökkenteni szükséges az értéknövekedés összegével. Szintén hivatkozott a MEOSZ-tól igényelhető 300 000 Ft-os támogatásra, amelyet az I. rendű felperes nem vett igénybe. Erre figyelemmel a marasztalás összegét e tétel kapcsán 2 800 000 Ft-ra kérte leszállítani.

A gépjárműhasználat többletköltségét illetően kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem tárta fel kellő alapossággal, milyen gyakran és milyen útvonalakon közlekedett az I. rendű felperes a gépjárműjével. Állította továbbá, az I. rendű felperes e körben indokolatlan költségeket is kíván

érvényesíteni, pl. a **(város 2 neve)-i** fürdő látogatásával, mivel az I. rendű felperes lakóhelyén is üzemel gyógy- illetve termálfürdő. További észrevételként megjegyezte, az utazások több órát vesznek igénybe, amikor az I. rendű felperes nem tartózkodik otthon, ebből következően ezen időszakban sem a személyes gondozási igényére megállapított időtartam, sem a rezsi többletköltsége nem reális.

Álláspontja szerint az I. rendű felperes napi időbeosztására, illetve egyéb kezeléseinek időtartamára figyelemmel az ápolás, gondozás reális mértéke napi 3 óra, amelyet az elsőfokú bíróság által megállapított 30 nap helyett havi 22 nap alapulvételével tartott elfogadhatónak, figyelemmel a házastárs gondozási kötelezettségére. Utalt továbbá arra, a kialakult bírói gyakorlat szerint az erre szakosodott intézmények óradíjának csak a 75 %-a vehető figyelembe, mivel az ápolást, gondozást végző hozzátartozó e tevékenységét nem vállalkozóként, üzletszerűen, haszon elérése érdekében látja el, és nem terhelik őt azok a költségek és közterhek sem, amelyeket a vállalkozásoknak szükségszerűen viselniük kell. Hangsúlyozta továbbá, az I. rendű felperes kiemelt ápolási díjra lenne jogosult, amelyet azonban nem vett igénybe. Mindezekre figyelemmel az e címen megállapított költségigényt 1 879 700 Ft-ra kérte leszállítani, míg a havi járadék összegét legfeljebb 34 970 Ft-ban kérte megállapítani.

A háztartási kisegítő díjára megállapított összeget szintén eltúlzottnak minősítette, véleménye szerint ugyanis az elsőfokú bíróság az I. rendű felperes gondozásával együtt járó időtartam díját e tételnél ismételten beszámította, ezért e költséget legfeljebb 48 000 Ft-ban kérte megállapítani.

A szakorvosi vizsgálatok költségét teljes egészében kérte elutasítani, mivel az I. rendű felperes ezeket a vizsgálatokat jogosult lett volna a TB által finanszírozott ellátásként igénybe venni.

A gyógyszerköltség és gyógyászati segédeszközök költségei kapcsán hangsúlyozta, a rendszeresen szedett gyógyszerek közül a szívgyógyszerek és a vérnyomáscsökkentő gyógyszerek szedésére nem a műtéttel összefüggésben van szüksége az I. rendű felperesnek, a vitamin készítményekkel pedig túllépi az ajánlott dózist, ezért az e címen előterjesztett igényt legfeljebb 60 %-ban tartotta elfogadhatónak, hasonlóan a gyógyászati segédeszközökhöz, amelyek költségét 2 150 000 Ft-ig ismerte el.

A gyógyfürdő használati költségek tekintetében kiemelte, az I. rendű felperes évente 30 alkalommal TB támogatást felhasználva kedvezményesen vehetné igénybe a szükséges fürdőkezelést és gyógytornát, ezért azt heti 1 alkalommal tartotta elfogadhatónak 170 000 Ft-os éves költség mellett. Megalapozatlannak minősítette az I. rendű felperes kulturális többletköltség iránti igényét is, mivel a szolgáltatók kedvező díjsomagokat kínálnak korlátlan beszélgetésre, emellett az I. rendű felperes terápiákon, kezeléseken való részvétele miatt az otthonában töltött szabadidő időtartama nem haladja meg egy átlagos életvitelt folytató ember szabadidejét. Erre figyelemmel a kulturális többletköltség címén előterjesztett igényt arányos mértékre kérte leszállítani.

Álláspontja szerint a rezsi többletköltségek címén előterjesztett igény is nagy mértékben eltúlzott, azt legfeljebb havi 15 000 Ft összegben tartotta elfogadhatónak.

A kerekesszékekkel kapcsolatosan hangsúlyozta, a megvásárolt Segway X2 típusú eszköz alkalmatlan arra, hogy az I. rendű felperes mozgását hatékonyabbá tegye, illetve megkönnyítse, mivel azt csak álló testhelyzetben lehet használni. Nem vitatta, hogy az I. rendű felperes kerekesszéket használ, de az általa megjelölt típus nem kerekesszék. Kiemelte, az I. rendű felperes azt sem igazolta, hogy a megvásárlást megelőzően milyen eszközt használt, és miért vált szükségessé az új eszköz beszerzése. E tétel kapcsán is hivatkozott továbbá arra, hogy az I. rendű felperes a kerekesszék vásárlásához támogatást vehetett volna igénybe, amely a vételár 60 %-a, de legfeljebb 600 000 Ft, ezért ezen a jogcímen legfeljebb 150 000 Ft illeti meg.

Az I. rendű felperes javára megállapított járadék összegét 423 984 Ft-ra kérte leszállítani, mivel véleménye szerint az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe az őt megillető támogatások összegét, így különösen az ápolási díjat.

Fellebbezésének kiegészítésében hivatkozott a Szegedi Ítéltábla más ügyben hozott határozatára, amely hasonló tényállás mellett az alperes vagyoni kártérítési felelősségének mértékét 10 %-os mértékben állapította meg.

Az I. rendű felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte annak helyes indokaira figyelemmel. Álláspontja szerint az alperes fellebbezéséből nem állapítható meg, hogyan, milyen számítási mód alapján jutott arra a következtetésre, hogy 43 778 575 Ft-ra indokolt leszállítani a kártérítés összegét.

A fellebbezés egyes tételeit illetően a gépjárműcsere költség kapcsán kiemelte, a támogatás lehetőségéről sem az alperes, sem más nem tájékoztatta őt, ezért a támogatás igénybevételének elmulasztása nem róható a terhére. A lakásátalakítási költség tekintetében utalt a műszaki szakértői véleményre, amelyet az alperes az elsőfokú eljárásban nem vitatott, és arra sem hivatkozott, hogy a beruházással összefüggésben az ingatlanban értéknövekedés keletkezett volna. Az igénybe vehető támogatást illetően megismételte a gépjárműcsere kapcsán kifejtetteket.

A közlekedési többletköltségekkel kapcsolatban előadta, a **(város 1 neve)**-i Termálfürdő nem akadálymentesített, ezért azt nem tudja igénybe venni, a **(város 2 neve)**-i gyógyfürdő azonban igen. Állította, a II. rendű felperes a kezelésekre sokszor elkíséri őt, és ott ugyanúgy segít neki, mintha otthon lennének. Az ápolási, gondozási költséggel összefüggésben utalt az orvosszakértői véleményre, amely napi 6 óra gondozást és 1 óra ápolást tartott szükségesnek. Véleménye szerint nincs indoka a havi 30 nap helyett 22 nap alapulvételével megállapítani az ápolási, gondozási többletet. Hangsúlyozta, kártérítési igénye meghatározásakor eleve a csatolt árlista 75 %-ával számolt, így annak további 25 %-kal való csökkentése semmiféleképpen sem indokolt. Előadta, a II. rendű felperes folyamatosan élt a kiemelt ápolási díj igénybevételével, azt azért nem vonta le az ápolás, gondozás jogcímén előterjesztett kártérítési igényéből, mert az ápolási díjat a II. rendű felperes jövedelem helyett kapja, hiszen nem tud munkát vállalni, jövedelemkiesés címén viszont nem érvényesített kártérítési igényt, így legfeljebb az ilyen jogcímen előterjesztett igényt lehetne a kiemelt ápolási díj összegével csökkenteni.

A háztartási kisegítés költsége tekintetében utalt az ápolási, gondozási díj költségei kapcsán kifejtettekre, míg a szakorvosi vizsgálatok költségével összefüggésben megismételte az elsőfokú eljárás során kifejtett álláspontját, miszerint csupán fél évvel későbbre tudott volna időpontot kapni a TB finanszírozással fedezett vizsgálatokra.

A gyógyszer többletköltség tekintetében hangsúlyozta, az alperes a fellebbezési kifogásait az elsőfokú eljárásban nem adta elő, nem intézett kérdést az orvosszakértohöz és nem kérte a szakvélemény kiegészítését sem. A gyógyászati segédeszközök költségével összefüggésben kiemelte, mind a gyógyszerek, mind a gyógyászati segédeszközök kapcsán igénybe vette a közgyógyellátási támogatást, csupán az ezen felüli költségei megtérítését kérte.

A gyógyfürdőbe járással felmerülő többletköltségeit illetően rámutatott, kártérítési igényének számítása során figyelembe vette a TB támogatással 30 alkalommal kedvezményesen igénybe vehető ellátásokat.

A fejlesztési költségekkel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a mozgásterápia költségeit egyrészt okirattal bizonyította, másrészt az azt végző **(tanú neve)**-t tanúként is meghallgatta az elsőfokú bíróság.

A kulturális többletköltség kapcsán véleménye szerint az alperes fellebbezése határozott kérelmet nem tartalmaz, míg a rezsitöbbletköltség és a ruhakopás költségei tekintetében utalt az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozataira.

A kerekesszékekkel összefüggésben hangsúlyozta, az általa használt eszköz egy átalakított kerekesszék, amelynek lényege, hogy azzal egyenetlen talajon is biztonsággal tud közlekedni, amint azt az orvosszakértő maga is megállapította a szakvéleményben. Kiemelte, az alperes fellebbezésével szemben már az elsőfokú eljárás során előadta, hogy korábban Tribe modul aktív

kerekesszéket vásárolt, beszerzéséhez az OEP-től méltányossági támogatásban részesült, amit igazolt is.

A járadék összegét illetően utalt arra, az alperes által hivatkozott támogatások egy részét ténylegesen igénybe vette, azt eleve le is vona kártérítési igényének számítása során, az ápolási díj összegével történő további csökkentésnek nincs helye. Összefoglalásképpen hangsúlyozta, az alperes fellebbezésében olyan új tényekre hivatkozott, amelyek a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 235. § (1) bekezdése alapján nem vehetők figyelembe.

A fellebbezés kisebb részben **alapos**.

I.

Az I. rendű felperes fellebbezési ellenkérelmében mindenekelőtt a fellebbezés hivatalbóli elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy annak petítuma nem tartalmaz egyértelmű, konkrét, világos kérelmet arra vonatkozóan, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását mennyiben és milyen okból kéri. Az ítéletábra ezzel annyiban nem értett egyet, hogy az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított 81 552 946 Ft egyösszegű marasztalás és havi 811 142 Ft járadék leszállítását kérte 43 778 575 Ft-ra és havi 423 984 Ft járadék összegre. Ebből következően a fellebbezési kérelme határozott, annak pedig, hogy az egyes tételek tekintetében a fellebbezés indokolása nem volt egyértelmű, nem volt jelentősége, mert e tételek tekintetében a fellebbezés alaptalannak bizonyult. Az ítéletábra ezért a fellebbezést érdemben elbírált és azt kisebb részben alaposnak találta az alábbiakra figyelemmel:

II.

A felperesek nemvagyonai kártérítési igényét a korábbi jogerős részítéletek már mindhárom felperes tekintetében elbírálták, míg a Kúria a Pfv.III.22.37562016/6. számú részítéletében egyértelműen állást foglalt abban a kérdésben is, hogy az alperes teljes kártérítési felelősséggel tartozik az I. rendű felperes vagyoni kárai tekintetében (Kúria Pfv.III.22.375/2016/6. számú részítélet [17] bekezdés). Ennek megfelelően a jogvita jelen szakaszában a bíróságnak abban a kérdésben kellett döntenie, az I. rendű felperest milyen vagyoni hátrányok érték az alperes terhére a korábbiakban már megállapított mulasztással okozati összefüggésben, és ezek a hátrányok milyen összegben határozhatók meg.

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 215. §-a értelmében a bíróság a jogvitát a kereseti kérelem és az ellenkérelem keretei között bírálja el.

Az idézett törvényi rendelkezésben is kifejezésre juttatja a polgári eljárás egyik meghatározó alapelvét, a rendelkezési elvet, amelynek értelmében a feleknek jogukban áll meghatározni, hogy a jogvitájuk elbírálását milyen körben kéri a bíróságtól, aki ezt az érdemi döntése meghozatalakor is köteles főszabály szerint figyelembe venni. Lényeges, hogy a rendelkezési elv, s az ebből fakadó - a Pp. 215. §-ában megfogalmazott - ún. túlterjeszkedés tilalma két irányban is korlátot szab a bíróság döntésének: egyfelől nem ítélt meg mást vagy többet, mint amit a felperes a keresetében kér, másfelől az alperest az általa elismert követelésben mindenképpen marasztalni kell a felperes javára. Mindehhez szorosan kapcsolódik a Pp. 163. § (2) bekezdésének az a rendelkezése, amely szerint a bíróság az ellenfél beismerése, mindkét fél egyező vagy az egyik félnek az ellenfél által bírói felhívás [141. § (2) bekezdése] ellenére kétségbe nem vont előadása folytán valónak fogadhat el tényeket, ha azok tekintetében kételye nem merül fel. Lényeges továbbá, hogy a Pp. 141. § (2) bekezdése a peranyag szolgáltatását a felek kötelezettségévé teszi, előírva, hogy a fél köteles a tényállításait, nyilatkozatait, bizonyítékait - a per állása szerint - a gondos és az eljárást elősegítő pervitelnek megfelelő időben előadni, illetve előterjeszteni. Ha pedig a felek valamelyike tényállításának, nyilatkozatának előadásával, bizonyítékainak előterjesztésével - a (2) bekezdésben előírt kötelezettsége ellenére - alapos ok nélkül késlekedik, és e kötelezettségének a bíróság

felhívása ellenére sem tesz eleget, a bíróság a fél előadásának, előterjesztésének bevárása nélkül határoz. (Pp. 141. § (6) bekezdés). A rendelkezési elvvel összhangban állóan a bíróság hivatalból nem folytat le bizonyítást a törvényben - jelen ügyben nem irányadó - kivételektől eltekintve (Pp. 164. § (2) bekezdés). Mindezekből következően, ha a fél tényállításait a másik fél nem vitatja vagy a lefolytatott bizonyítás elégtelenségére nem hivatkozik, a bizonyítékok bizonyító erejét nem vonja kétségbe, és a bíróságnak sem merül fel kételye a lefolytatott bizonyítás eredménye alapján a bizonyításra köteles fél által állított tények tekintetében, úgy azokat valónak fogadhatja el. Jelen ügyben a felperes nyilatkozataiban vagyoni igényeit tételesen megjelölte, az azok alapjául szolgáló tényeket tekintve részletes tényelőadást tett, számításait tételesen levezette, bizonyítékait megjelölte, illetve csatolta (8/F/1. alatti keresetpontosítás).

Az elsőfokú bíróság a 8. sorszámú végzésével a Pp. 141. § (2) bekezdése alapján a (6) bekezdésében foglalt jogkövetkezményekre történő figyelmeztetés mellett felhívta az alperest ellenkérelme előterjesztésére. Az alperes 10. számú beadványában terjesztette elő a részletes tényelőadását és jogi érvelését is tartalmazó védekezését, az ebben foglaltak alapján rendelte el az elsőfokú bíróság a műszaki és orvosszakértői bizonyítást a lakásátalakítás költségeinek és a felperes betegségével összefüggő kiadások indokoltságának tisztázására. A lefolytatott bizonyítási eljárás során beszerzett szakértői véleményekre az alperes nem tett észrevételt, holott erre az elsőfokú bíróság a Pp. 141. § (2) bekezdése alapján - a (6) bekezdésben foglalt jogkövetkezményekre történő ismételt figyelmeztetés mellett - felhívta (46. és 63. számú végzések). E felhívásokra az alperes akként nyilatkozott, hogy az igazságügyi műszaki szakértői véleményt elfogadja (52. számú beadvány), míg az orvosszakértői véleményre nem tett észrevételt. Ennek hiányában úgy kell tekinteni, hogy az alperes az orvosszakértői véleményben foglaltakat nem vitatta. Ugyanakkor a peradatok alapján - az egyéb bizonyítékokat is figyelembe véve - nem volt indok arra, hogy az elsőfokú bíróságnak kételye merüljön fel azon felperesi tényelőadásokat illetően, amelyeket az alperes a 10. számú beadványában nem vitatott, illetve amelyek megalapozottságát a szakvélemények alátámasztották.

Az ítéletábra mindezt azért tartotta szükségesnek előrebecsátani, mert bár az elsőfokú határozatot a fellebbezési kérelem és ellenkérelem keretei között bírálhatja felül (Pp. 253. § (3) bekezdés), de ennek során sem vehet figyelembe olyan új tényeket, amelyeket a felek a Pp. 141. § (2) és (6) bekezdésének megfelelő felhívás illetve figyelmeztetés ellenére az elsőfokú eljárásban nem terjesztettek elő, holott arra módjuk lett volna. Ennek megfelelően helytállóan hivatkozott az I. rendű felperes arra, hogy az alperesnek azok a fellebbezési hivatkozásai, amelyek az elsőfokú eljárásból ismert körülményeken alapuló új tény állításának, illetve új bizonyíték előadásának minősülnek, a másodfokú eljárásban a Pp. 235. § (1) bekezdése értelmében nem vehetők figyelembe.

III.

Az alperes fellebbezésében vitatott egyes tételeket illetően az ítéletábra álláspontja a következő:

1. Gépjárműköltség

Az alperes jogorvoslati kérelmében az e címen megítélt marasztalás összegét 2 661 678 Ft-ról kérte leszállítani a MEOSZ-tól igénybe vehető támogatás összegével, amely használt autó esetén 600 000 Ft.

Az I. rendű felperes ezzel kapcsolatosan fellebbezési ellenkérelmében arra hivatkozott, hogy nem róható a terhére a támogatás igénybevételének elmulasztása, mivel erről az alperes nem tájékoztatta. Az ítéletábra e kérdésben egyetért az alperes álláspontjával. A Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján a kárenyhítési kötelezettség körében elvárható a károsulttól, hogy a lehetséges támogatásokról tájékozódjon, az pedig a MEOSZ és az alperes egymás közötti jogviszonyára tartozik, hogy a támogatás folyósítása esetén a MEOSZ érvényesít-e esetlegesen regressz igényt az alperessel

szemben vagy sem. Mivel a perben nem volt vitatott, hogy az I. rendű felperes használt gépkocsit vásárolt, az ítélet tábla a marasztalás összegét e tétel kapcsán 600 000 Ft-tal leszállította.

2. Lakás átalakításának költsége

Az alperes fellebbezésében a marasztalás összegét 3 994 000 Ft-ról 1 800 000 Ft-ra kérte leszállítani arra hivatkozva, hogy az átalakítás következtében nőtt az ingatlan forgalmi értéke, illetve a felperes a MEOSZ-tól igényelhetett volna 300 000 Ft támogatást. Az ítélet tábla a fellebbezést e tekintetben alaptalannak találta, mivel a forgalmi érték növekedésére az alperes az elsőfokú eljárásban nem hivatkozott, ezért az mint új - egyebekben további bizonyítást is igénylő - tény a másodfokú eljárásban nem vehető figyelembe, a műszaki szakértői vélemény megállapításait pedig nem vitatta. A MEOSZ-tól igényelhető támogatás tekintetében az I. rendű felperes 12. számú beadványában előadta, a támogatást azért nem vehette igénybe, mert garázst, majd nyaralót alakított át. A felperes védekezése alapos, ugyanis a lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I. 31.) Korm. rendelet 9-10. §-a értelmében a támogatás csak lakás átalakítására adható, az alperes fellebbezése ezért e tekintetben alaptalan.

3. Gépjármű használatának költsége

A felperes e tétel kapcsán részletesen megjelölte, hogy milyen utakat és milyen gyakran kellett megtennie, ezzel összefüggésben milyen költsége merült fel, amelyeket részben igazolt is. Az alperes fellebbezésében e körben arra hivatkozott, hogy ezek között szükségtelen utak is voltak pl. a **(város 2 neve)-i** fürdő látogatása, mivel **(város 1 neve)-n** a felperes lakóhelyén is van gyógyfürdő. Azt azonban nem vitatta az alperes, hogy a felperes lakóhelyén található fürdő nem akadálymentesített, a Napfényfürdő kezelőorvosa, valamint az elsőfokú bíróság által meghallgatott tanúk pedig igazolták a rendszeres fürdőbe járást, míg az orvosszakértő annak indokoltságát.

Az alperes fellebbezésében hivatkozott arra is, hogy az I. rendű felperes az utazások alatt nem tartózkodik otthon, így a távolléte időtartamával csökkenteni kell a személyes gondozásra elszámolható időtartamot és a rezsi többletköltséget. Az alperes érvelésével szemben ez azonban legfeljebb a gondozási költséget érintené, elfogadható ugyanakkor az I. rendű felperes azon védekezése, hogy a fürdőbe is kíséretre van szüksége, mivel az öltözködésben segítségre szorul, így a fellebbezés e tétel kapcsán is alaptalan.

4. Ápolás, gondozás költsége

A felperes módosított keresetében napi 5 óra ápolási, gondozási idővel számolva 2018. október 31-ig 11 711 025 Ft-ban jelölte meg igényét, a havi járadékot 166 500 Ft-ban kérte megállapítani. Az alperes fellebbezésében az egyösszegű marasztalás mértékét 1 879 700 Ft-ra, a járadék összegét havi 34 970 Ft-ra kérte leszállítani, mivel álláspontja szerint a személyes gondozás reális napi mértéke 3 óra, figyelembe véve az I. rendű felperes napi beosztását és egyéb kezeléseinek időtartamát. Álláspontja szerint az erre szakosodott intézmények díjának 75 %-a vehető figyelembe, mert a hozzátartozók nem vállalkozóként végzik ezt a tevékenységet, így nem merülnek fel költségeik, adó- és járulékfizetési kötelezettségeik sincsenek, továbbá hivatkozott a házastársat a Ptk. alapján terhelő gondozási kötelezettségre, ezért véleménye szerint csak havi 22 napra számolható el napi 3 órával e címen költség.

Az alperes érvelésével szemben az elsőfokú eljárásban beszerzett aggálytalannak minősülő orvosszakértői vélemény igazolja a napi 5 óra időtartam szükségességét, az alperes pedig a szakvélemény megállapításait nem kifogásolta. A hozzátartozók járulékfizetési kötelezettségének hiányára való hivatkozását az alperes az elsőfokú eljárásban nem adta elő, a vidéki alacsonyabb árakat a felperes pedig igénye szakszerűségének meghatározásakor eleve figyelembe vette, így annak további leszállítására nincs mód. A házastársat terhelő gondozási kötelezettség tekintetében az ítélet tábla kiemeli, hogy az állandó bírói gyakorlat szerint a károsult hozzátartozói által a hozzá

fűződő személyes viszonyuk alapján nyújtott ellentételezés nélküli, de pénzben kifejezhető értékkel bíró tevékenység ellenértékét költségként a károkozó köteles megtéríteni, mivel a hozzátartozói segítségnyújtás nem azért történt, hogy az ezzel kapcsolatos szükséges költségek megtérítése alól a károkozót mentesítsék (BDT2013. 2843; BDT2018. 3904.). Megjegyzi az ítéletábra, az alperes erre szintén nem hivatkozott az elsőfokú eljárásban, így az a másodfokú eljárásban nem vehető figyelembe.

Az alperes fellebbezésében kifogásolta továbbá, hogy a II. rendű felperes kiemelt ápolási díjra lenne jogosult az 1997. évi LXXX. törvény és a 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet alapján, ennek összege 2018. október 31-ig 4 701 750 Ft lett volna. E kifogását azonban az alperes az elsőfokú eljárásban szintén nem adta elő, és elfogadható az I. rendű felperes védekezése, miszerint az ápolási díj a II. rendű felperes kieső jövedelmét pótolja, így az alperes védekezése legfeljebb abban az esetben lehetne releváns, ha ilyen igényt a II. rendű felperes a perben érvényesített volna.

5. Háztartási kisegítő költsége

A felperes napi 2 óra időtartam alapulvételével határozta meg igényét havi 85 000 Ft járadék összegben arra hivatkozva, hogy a műtétet követően már nem tud részt venni a háztartási munkákban, főleg a főzésben, amelyet szakács képesítése miatt korábban nagyrészt ellátott. Hivatkozása szerint megnőtt a mosás, vasalás, takarítás időszükséglete is az egészségügyi állapota, főleg inkontinenciája miatt. Az alperes fellebbezésében a felperes igényét maximum havi 48 000 Ft összeg erejéig ismerte el, érvelése szerint ugyanis az elsőfokú bíróság által megítélt összeg meghaladja az átlagos 8 órás munkavégzés arányos átlagbérét és a gondozással együtt járó időtartamot is kétszeresen értékelte a bíróság. Álláspontja szerint óradíjként legfeljebb a **(cég neve)** által feltüntetett árak 50 %-a vehető figyelembe. Az ítéletábra e tétel tekintetében is alaptalannak találta a fellebbezést, mivel az alperes érvelésével szemben nem egy átlagos 8 órás munkavégzés arányos átlagbéréhez kell igazítani a kártérítés összegét, hanem az I. rendű felperes konkrét életkörülményeihez. Szintén tévesen hivatkozik az alperes a kétszeres értékelésre, mivel az ápolás, gondozás költsége és a háztartási kisegítő költségei nem azonos tevékenységekre vonatkoznak, míg a **(cég neve)** óradíjának mértékét az elsőfokú eljárásban az alperes nem vitatta.

6. Szakorvosi vizsgálatok költsége

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság által megállapított 240 000 Ft-os igényt teljes egészében kérte elutasítani arra hivatkozással, hogy az I. rendű felperes jogosult lett volna a társadalombiztosítás által finanszírozott ellátásokat igénybe venni. Az ítéletábra egyetért az alperes érvelésével. Bár az I. rendű felperes hivatkozott arra, hogy ezeket a szakorvosi vizsgálatokat azért volt kénytelen magánúton igénybe venni, mert a finanszírozott ellátás keretei között erre csak hónapokkal később lett volna lehetősége, ezen állítását azonban nem igazolta, ennek hiányában a vizsgálatok költségei az alperesre nem terhelhetők át, ezért az ítéletábra a fellebbezést e tétel tekintetében alaposnak találta, és az egyösszegű marasztalás összegét 240 000 Ft-tal leszállította.

7. Gyógyszerköltségek, gyógyászati segédeszközök költsége

Az alperes jogorvoslati kérelmében a felperes által megjelölt összeg 60 %-át, 2 150 000 Ft-ot ismert el arra való hivatkozással, hogy az I. rendű felperesnek a szív- és vérnyomáscsökkentő gyógyszereket nem a perbeli műtéttel összefüggésben kell szednie, valamint a megjelölt vitaminmennyiség túllépi az ajánlott dózist, emellett az egészséges emberek is szednek vitaminokat. Ez utóbbi hivatkozása tartalmilag az okozati összefüggés hiányát jelenti. Az alperes álláspontja szerint számos gyógyszer együttes szedése dózistúllépést is eredményez. Az alperes jogorvoslati kérelmében e tétellel kapcsolatban előadottak olyan új hivatkozásnak, illetve tényállításnak minősülnek, amelyek a Pp. 235. § (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban nem vehetők

figyelembe, az alperesnek e kifogásait az orvosszakértői véleményre tett észrevételében kellett volna előterjesztenie, amelyet azonban elmulasztott.

8. Gyógyfürdő költsége

Az alperes fellebbezésében a felperes igényéből 1 710 000 Ft-ot, illetve évi 190 000 Ft-ot ismert el, mivel az I. rendű felperes a szolgáltatást **(város 1 neve)**-n is igénybe vehetné, emellett a **(város 2 neve)**-i heti 2 alkalom nincs bizonyítva véleménye szerint, az I. rendű felperes ugyanis nem csatolta a belépőket. Érvelése szerint évente 30 alkalommal a TB támogatását is igénybe vehetné az I. rendű felperes, így hetente legfeljebb 1 alkalom indokolt.

Az ítéletábra e tétel kapcsán utal a gépjárműhasználat költségei körében kifejtettekre azzal a kiegészítéssel, hogy a felperes ezt az igényét eleve a TB támogatást figyelembe véve terjesztette elő, így a megállapított összeg további leszállítása nem indokolt.

9. Kulturális többletkiadás

Az alperes fellebbezési érvelése szerint az elsőfokú bíróság által megállapított 1 455 000 Ft egyösszegű marasztalás, illetve a havi 15 000 Ft járadék mértéke eltúlzott, mivel a magazinok túlnyomó többsége online felületen ingyenesen elérhető. Az alperes fellebbezési kérelme tartalma szerint a kereset jogalapjának elismerését jelenti, azonban - az alperes álláspontjától eltérően - annak az elsőfokú bíróság által megítélt mértéke sem tekinthető eltúlzottnak, figyelembe véve az I. rendű felperes egészségi állapota miatt otthonában eltöltendő időt. Életszerű és elfogadható, hogy az életminőségének szinten tartása érdekében a megváltozott életkörülményei miatt a szabadidő tartalmas kitöltése megnövekedett kulturális többletkiadásokat eredményezett, amelyek viselésére az alperes köteles.

10. Telefon többletköltség

Az alperes érvelése szerint az otthon töltött szabadidő az I. rendű felperes esetében nem haladja meg az átlagos életvitelt folytató ember szabadidejét, illetve lehetőség van olyan telefonos díjsomagok igénybevételére, amelyek korlátlan beszélgetést biztosítanak, valamint az interneten is ingyenesen tarthatná a kapcsolatot a barátaival.

Az I. rendű felperes ezen a jogcímen külön igényt nem érvényesített, azt a rezszi többletköltségek részeként számolta el, így az ítéletábra a következő tételnél tér ki rá.

11. Rezszi többletköltségek

Az alperes jogorvoslati kérelmében a hátralék összegét 1 455 000 Ft-ra, a havi járadékot havi 10 000 Ft-ra kérte leszállítani figyelemmel arra, hogy az I. rendű felperes naponta több órát nem tartózkodik otthon a kezelések, utazások, gyógyfürdő látogatások miatt, és a gondos ápolás mellett nem indokolt sem több ruha, sem több vízhasználat. Ezen túlmenően 10. szám alatti ellenkérelmében részletesen elemezte, hogy a csatolt számlák miért nem alkalmasak a víz- és áramfogyasztás növekedésének igazolására. Az alperes álláspontjával ellentétben az ítéletábra szerint bár a követelés összezszerűsége pontosan valóban nem számítható ki, az azonban egyértelműen megállapítható, hogy az I. rendű felperes az idejét gyakorlatilag egész nap otthon tölti, munkáját is otthon végzi, erre figyelemmel köztudomású tényként elfogadható, hogy közüzemi költségei megemelkedtek, amelyet egyébként a becsatolt számlák is alátámasztanak. Az I. rendű felperes egészségügyi állapota miatt a fürdással, mosással járó többlet vízfogyasztás sem tekinthető eltúlzottnak, mint ahogy az sem, hogy a megváltozott életkörülményei miatt telefonköltségei lényegesen megemelkedtek, hiszen rokonaival, ismerőseivel másképp nem tud kapcsolatot tartani.

12. Kerekesszék

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság által megállapított 2 490 000 Ft-os összeget kérte 150 000 Ft-ra leszállítani arra hivatkozva, hogy a megvásárolt Segway X-2 típusú kerekesszék az I. rendű felperes számára nem alkalmas eszköz, mivel az csak álló helyzetben használható, a szükséges típusú kerekesszék áráként pedig 750 000 Ft fogadható el, amelyre a 102/2011. Korm. rendelet 4. § (1) bekezdés d) pontja alapján az I. rendű felperes 600 000 Ft támogatást vehetett volna igénybe. Az ítélet tábla az alperesnek ezt a fellebbezési érvelését sem fogadta el. Az elsőfokú eljárás során beszerzett orvosszakértői véleményből is megállapíthatóan az I. rendű felperes az általa vásárolt kerekesszéket átalakíttatta, beszerzésének indoka az volt, hogy szabadtéren is biztonsággal tudjon közlekedni. Előadása szerint a lakásban használt kerekesszék beszerzésénél az igényelhető támogatást megkapta, követelését annak összegével csökkentette. Az ítélet tábla egyetértett az I. rendű felperes fellebbezési ellenkérelmében foglaltakkal, miszerint életminőségének javítása érdekében indokolt volt egy szabadtéren is biztonsággal használható kerekesszék beszerzése, annak átalakítása tényét az orvosszakértői vélemény is rögzítette, míg a beltéren használt kerekesszék költségét a periratokból megállapíthatóan csökkentette az igénybe vehető támogatás összegével.

13. Megállapított havi járadék összege

Az alperes fellebbezésében a havi járadék összegét 423 984 Ft-ra kérte leszállítani, mert az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe az I. rendű felperest megillető támogatások összegét, az ápolási díjat pedig kétszeresen értékelte. Ténylegesen azonban az I. rendű felperes vagyoni kártérítési igénye körében pontosított keresete (8/F/1. alatt előterjesztve) tételes, részletes tényelőadást és összegszerűséget is tartalmazott, ehhez, valamint a korábban 6. sorszám alatti beadványához is számos okirati bizonyítékot csatolt. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság felhívta az alperest a Pp. 141. § (2) bekezdése alapján a (6) bekezdésében foglalt jogkövetkezmények terhével észrevételei megtételére, amelynek azonban az alperes csak korlátozott körben tett eleget, a szakvéleményekre nem tett észrevételt, ezért az elsőfokú bíróság által megállapított járadék összegének leszállítása nem indokolt.

IV.

A kifejtettekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és az alperes által egyösszegben fizetendő marasztalás összegét a rendelkező rész szerinti összegre leszállította. Mivel az elsőfokú bíróság az alperes kamatfizetési kötelezettségét különböző részösszegek után különböző időpontoktól állapította meg, az ítélet tábla a részbeni megváltoztatással érintett tételek tekintetében a kamatfizetési kötelezettséget mellőzte, illetve leszállította. Mivel a részbeni megváltoztatás az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított pernyertességi-pervesztességi arányokat lényegében nem változtatta meg, az ott megállapított perköltségeket az ítélet tábla nem érintette.

A másodfokú eljárásban az alperes túlnyomórészt pervesztes lett, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján köteles az I. rendű felperes részére a fellebbezési pertárgyérték alapján (42 420 267 Ft) megállapított - ügyvédi munkadíjból álló - másodfokú perköltség megfizetésére, amelyet az ítélet tábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja, és (5) bekezdés alapján állapított meg. A le nem rótt 2 500 000 Ft fellebbezési eljárási illeték az alperes illetékmentességére figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam terhén marad.

Szeged, 2019. május 10.

Dr. Szeghő Katalin s.k. . Bálint Attila s.k. . Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.
a tanács elnöke előadó bíró táblabíró